

mesecu
regist
stnega
sovraž
in pro
69.000

pisali
vojne!
rotnik
nskimi
nago
Tako
zovol
polne
ekord
egla
etrt
edmo

31.
čol
ebni
ona
neje
ilne

em
ših
ar
ste
in
še
ra
m-
za
00
no

m
ši
r-
i.

t
i

Krapina-Toplice zdravi **giht**
(Hrvatsko) **revma**
Pojasnila **išias**
in prospekt gratis.
Dobra oskrba zasigurjena! 158

Številke, ki dajo pomisleka.

Generalni tajnik Mayr od poljedelškega društva v Salzburgu piše sledeče:

„Živinsko stanje v Avstriji se je po zadnjih poročilih v času od 31. oktobra 1910 do 31. oktobra 1917 za 26% znižalo. Avstrija je torej v tem času eno četrtino svojega stanja na govedih izgubila. V ravno istem času nazadovala je živina v Nemčiji za samo 4%, in na Bavarskem povisala se je celo stanje za 37%, kakor v mirovnem času.

To pa izvira brezdvomno iz tega, ker je Avstrija imela več pokrajin od sovražnika za nekaj časa zasadenih, katerih površina je neenakomerno večja od onih Nemčije. Pri nas skoraj cela Galicija, Bukovina in precejšnji deli Tirolske, Koroške in Primorske, na Nemčiji pa le Vzhodna Prusija in ozek del Elzasije; zato pa šteje Nemčija mnogo več prebivalcev in ima za vzdržati tudi mnogo večjo armado.

Kriva na tem, k najresnejšim gospodarstvom prikaznim vojne spadajočim okolščinam sta dva trenutka.

Najprej je resnica, ki mora od vseh, ki so se v Galiciji, Bukovini itd. umikanja udeležili, potrjena biti, da smo mi sistematično izpraznjeni krajev, ožuganih od sovražnika, nekako dejavni izvršili. Samoumevno ne spada ta izpraznitev samo na mrtvo imetje, kakor žito, moka, krompir itd., pa tudi živina, ki se pomika na lastnih nogah, se lahko nazaj podi in žene. To se je v največ slučajih pri nas opustilo, in razven tega je padlo radi hitrih razpostavljanj čet, katere je večkrat zahteval strateški položaj naše armade, tudi veliko število kralne živine v sovražnikove roke. Taki pripetljaji, pač spadajo k večkrat menjajočim se položajem vojne. Nobenemu ne pade v glavo, da bi genialnemu armademu vodstvu v tem oziru kaj oponašal, da se je pri skoz in skoz preračunjenih dispozicijah tu pa tam na živino pozabilo, vsled česar je obči stan iste trpel.

Drugi trenutek, ki je našej živini tako hudo škodoval, je neizmerna potratna, katera se je zmiraj počenjala. Začetna kvota za vsacega vojaka je bila, po izrazih mnogih vojakov samih, previsoka in to posebno za iste mesne hrani ne tako vajene čete iz deželnih okrajev, kateri večkrat niso bili zmožni te prevelike porcije povžiti. Ko pa so se na to navadili, bil je odmerek polagoma zmiraj manjši. Nasprotno dejanje bi bilo mogoče dosti bolj primerno, da bi se ne bilo v začetku tako potratilo. Mesna poraba civilnega prebivalstva ni do najzadnjega časa v obče bila odmerjena. Ne moremo se torej čuditi, da je po statističnih izkazih salzburškega deželnega prometnega mesta za živino v letu 1917 v mestu Salzburg na osebo in na dan 1 kg mesa pripadlo (!) in v drugih krajih je bil konzum mesa tudi zelo znaten. K temu neizmernemu konzumu mesa pripomore brezdvomno tudi promet tujecev. Tujcev se ni štel, njih mesni konzum pripisoval pa se je domačemu prebivalstvu; pa tudi brez prometa tujecev bila je poraba na mesu zelo visoka.

Sedanje racijoniranje, ki so ga vpeljali najmanj za tri leta prepozno, obstoji tukaj v Salzburgu iz 50 dkg na osebo in teden. S tem ne more nobeden človek izhajati, ker je pri 50 dkg dobra polovica kosti.

V Nemčiji izključila je mesna karta že davno poljubni povžitek na mesu in tudi najbogatejši ni mogel na dan več dobiti, kakor znaša odmerjena kvota, če se slučajno ni po-

služil drugih virov, kar je v Nemčiji pri dobri organizaciji skoraj izključeno. Ta ureditev povžitka mesa je obrzala živinsko stanje Nemčije. Mi smo v največ slučajih in rečeh Nemčijo posnemali in večkrat tudi v takih slučajih, v katerih bi v različnosti življenskih razmer tega ne bi smeli. V tej tako važnej zadevi korakali pa smo po lastnih potih, to se pravi, pustili smo reči v nemar in jim dali prost tok! Posledice tega niso izostali. Živinsko stanje je do 31. oktobra 1917 za eno dobro četrtino nazadovalo in pada in gre neprenehoma in hitro nazaj. Če nastopimo z polovičnim živinskim stanjem v mir, potem mora vojna zelo kmalu končati; če pa se to ne zgodi, potem lahko z gotovostjo računimo na popolno izčrpanje živine.

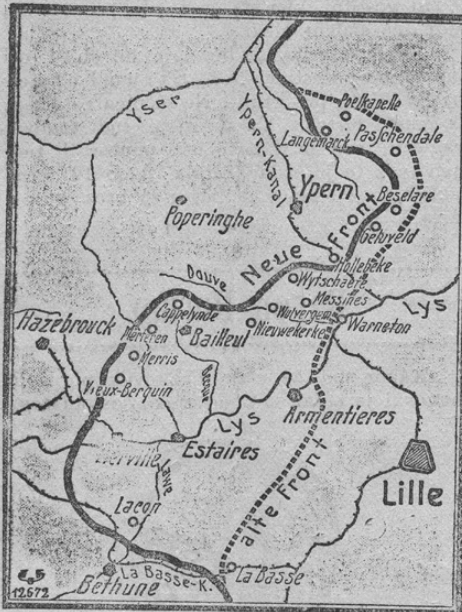
To bi imelo za splošnost zelo težke posledice, ki se kratko sklepajo iz tega, da bomo tudi v miru skozi dolgi čas trpeli pomanjkanje na mesu, mleku, surovem maslu in siru, ter da bodo žetve kvantitativno radi pomanjkanja hlevskega gnoja neprenehoma nazadovale, tako, da bi tudi prehrana z rastlinskimi produkti na težko zadel.

* * *

Kakor na Salzburškem, tako in še hujše stojimo v drugih pokrajinah na robu gospodarskega prepada, ki ga je zakrivila vlada skozi nezmožnost v gospodarske organizaciji. Na vodilna mesta postavilo se je in postavlja še se danes vedno ljudi, ki nimajo o gospodarstvu niti pičice pojma. Umevno je torej dejstvo, da se je skozi nevednost in nezmožnost vlade dovedlo ves naš gospodarski položaj do tako gorostasnega prepada, ki preži, da nas v enem hipu pogoltno. Tako daleč smo torej že prišli v tej nesrečni vojni. In pri vsem tem pa moraš molčati in dalje vztrajati, ter mirno gledati in se ponižno vdati naredbam in predpisom merodajnih, v tej stroki popolnoma neizvežbanih krogov, ki bodo še nazadnje drva na tebi cepili . . .

K zmagovitim bojem na zapadu.

Prinašamo v pogled majhno slikico o zmagovitih uspehih nemške ofenzive proti Francozom in Angležem na zapadu. Stara

Hinter Armentieres und vor Ypern.

fronta pred ofenzivo zaznamovana je z ■■■ črto, novo fronto pa nam kaže ona debela črta na sliki.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

„Slovenski Gospodar“ in za njim gotovo tudi drugi jednako vredni lističi je zagnal v

eni zadnjih svojih števil velikanski krik nad okrajnim načelnikom gosp. Ornigom, češ da je ta največji sovražnik, mučitelj sužnjev v ces. kr. uniformi. Cela stvar je sledeča: Pred kratkim je nakupil gospod okrajni načelnik Ornig večji del nekdanjega graščiškega posestva Ebensfeld pri Ptujju. To je šlo gotovim jugoslovanskim hujskačem, ki hočejo vso šentjanžko faro spraviti pod veleizdajalski klobuk srbofilске tolpe, hudo v nos. In zato so pričeli z zastrupljenimi puščicami streljati na veleglednega gosp. Orniga, kateremu se seveda niti treba ni, obrisati si svojih čevljev v te vrste hujskačev. Tako je gospod Ornig na primer prodal nekaj svojega lesa na lici mesta in sicer vojaškemu erarju. Vojaški erar je poslal tja svoje vojake, jih prehranjeval po svojih določilih in pustil delati po svojih naročilih. Prav mogoče je, da pri današnjemu pomanjkanju vojaki niso dobili dovolj hrane. Istotako je gotovo, da njih delo ni bilo tako prijetno, kakor na primer lenarjenje po solski klopi. Ali vse to ne zadene gospoda Orniga prav nič. Nasprotno je treba še naglašati, da je gosp. Ornig čeprav ga kakor rečeno cela zadeva prav nič brigala ni, iz lastnega nagiba vojakom nekaj priboljška na hrani dopostal, to pa že mnogo preje, nego je dotični vohun svoj jugoslovanski nos v vojaški pisker vtikal. **Dopisun „Gospodarja“ je torej navadni lump in tat tuje časti in morda se bode posrečilo, da se ga za njegova dolga ušesa pred kazensko sodnijo privleče. „Gospodar“ pa naj le laže naprej V Št. Janžki fari poznajo tega starega lažnika že dolgo. Časi bodo prišli, ko se bode vsak pošten človek s studom obrnil od te lažnjive cunje.**

Podla „jugoslovanska“ predrznost. Ces. in kr. erar kupil je v Št. Janžu na dravskem polju od župana in okrajnega načelnika gospoda Orniga les, katerega je pustil tudi z vojaštvom na lastno režijo izsekati in odvažati. Sicer so baje morali te drva vojaki sami in brez živine na težkih vozovih iz gozda spravljati, kar res ni lahko delo posebno pri tej malo izdatnej današnji hrani in za katero je odgovorno edino le vojaško poveljništvo. — To priliko izrabila je neka jezuitovska „jugoslovanska“ šema — saj jo sicer dobro poznamo — v to, da je vrlega župana in velezaslužnega okrajnega načelnika gospoda Orniga v „Slov. Gospodarju“, listu zbranih lažij in obrekovanj na podli, lažnjivi in nesramni način napadla in mu oporekala, da so vojaki morali v njegov lastni dobiček delati, kakor najhujša živina in poleg tega tudi toliko gladi in muk prestati. Ti prokleta klerikalna laž! Ta dobro poznan jugoslovanski breznačajnej naj le o veleizdajstvu raje molči, ker drugače bomo res mi brezvestno in nečastno veleizdajalsko njegovo preteklost malo v svet spravili in še mu pri priliki razven tega prav „patrijotično“ useša navili. Gosp. Ornig nam torej pošilja pismo, v katerem vso odgovornost izsekanja in odvoza lesa kategorično zavrača in katero se v sledečem glasi: „Ptuj, dne 22. aprila. Kakor vsi drugi posestniki, Hintze, Herberstein in drugi, sem tudi jaz radi pomanjkanja voz svoj les v Št. Janžu ces. in kr. erarju v deblo prodal. Vpliv načina za izsekanje in odvažanje prodanega lesa se mi ni pripustil in zato nimam na načinu izsekanja in odvoza tudi nobene odgovornosti. J. Ornig.

Gonja proti armadi v upor vojakov. V omenjenem „Gospodarjevem“ članku ne čitamo skoraj nikjer besede vojak ali kaj enacega. Pač pa mrgoli članek izrazov, ki so skoz in skoz veleizdajalski in imajo očitno namen, širiti zaničevanje proti cesarski suknji med vojaštvom samim. Taki izrazi so na primer: „suženj v vojaški suknji“, „sužnji v ces. kr. uniformi“, „sužnji v cesarski obleki“ itd. Mi se le vprašamo: Ali je mariborska ces. kr. cenzura zaspala, ko je cenzurirala te vnebovpijoče ščuvvalne psovke? Ali oblast res ne razume, da se s tako nesramno protiaustrijsko pisavo zastrepnja dušo nevednega ljudstva; mladeniči, ki so preje s patrijotičnim navdušenjem pohiteli pod orožje, odhajajo zdaj žalostni in obupani, ker gredo v „su-

ženstvo". In tega niso krivi veleizdajalski dopisuni teh listov, marveč kriva je tudi merodajna oblast, ki spi kakor ubita, ki ne vidi in ne sliši...

Iz Št. Janža na Dravskem polju se nam piše: „Ljubi „Štajerc“! Prosim te, da „Slovenskega Gospodarja“ malo pokrtačiš, namreč mariborskega lažnika, ki je pisal en članek v zadnjem listu, 15. aprila. Rožnja pri Št. Janžu na dravskem polju, ki strašno rohni po „Jugoslaviji“ ter grozi tistim, ki bi se zanj ne podpisali, da bodo ustreljeni, to je res, rekem sem, da kateri to gonjo pelje, ni drugega vreden, kakor da se ga ustrelj. Tisti, ki hočejo našo lepo Avstrijo razrušiti, gledajo le na svoje žepce in dr. Korošec misli, da bo de on kralj čez „Jugoslavijo“ in pišek Brenčič pa minister. To sem pa že rek, da tisti, kateri dobivajo milijone, lahko agitirajo za „Jugoslavijo“, ker ljudstvo je neumno in ne ve, kaj dela, saj drugi ni doma, ko same babe in otroci. Ko bi pa naši slovenski poslanci za državo toliko storili, kakor sem storil jaz med vojnim časom, potem bi bila Avstrija srečna. Delujem za blagor občine in potem še me zagriženci obrekujejo in kričijo živijo Srbija, živijo „Jugoslavija“; pri meni pa je taisti nič na svetu, kateri samo v srbski in „jugoslovanski“ rogi trobi. Ako bi dr. Korošec nemški ne znal, bi ne bi kaplan bil, še manj pa poslanec. Tako so vsi naši poslanci srbski poslanci, ker za Srbijo bolj delujejo nego za našo lepo Štajersko deželo. Kakor nam tudi pesem pravi: „Oj ti ljuba štajerska dežela, — kak si luštna in vesela; — tukaj sem se jaz rodil — in sam Bog ve, kje bom smrt storil. — Pa jaz mislim, da med Srbi — in med „Jugoslavi“ ni; — Dal pa Bog, da enkrat jaz — dam življenje za Štajerske kras. — Lažnik mariborski piše o osemnajstletnih fantih, kaj morajo trpeti; mislim, da moja fanta, imam tudi dva 17 letna, ki sta že 9 mesecev v fronti in eden je že leta 1915 pri Grodeku junaške smrti padel in mislim, da moja fanta tudi nista psa, a jaz sem bil tudi v službi kot že stari tepec in sem moral težko delati, a sem še zmiraj tukaj. Kje pa ima dr. Korošec svoje fante pri vojaki, ki bi se bojevali za milo Avstrijo in pišek Brenčič; to ste tiste pijavke, ki iz ubogih ljudi kri sesate in državi denar tratite, samo da mašniki dobijo zmiraj večjo plačo, ti kmet pa delaj kakor neumna živina, samo da vam dobro gre. Prihodnjič več!

Tragična smrt novoporočene. V Gollingu 11. t. m. poročeni učiteljski par z imenom Scheibl hotel se je 13. t. m. na obisk k svojemcu v Berndorf peljati. V hitrosti se je mlada gospa tako nesrečno iz stopnice zdrsnila, da je padla pod že se premikajoči vlak in je bila na dva dela prerezana. Mož je padel pri tem pogledu v omedlevalo.

Predrzen cestni rop v Mariboru. Iz Maribora se nam poroča: Neki kmet je večerjal v neki gostilni v Kasern-ulici; en vojak in civilist sta opazila pri tem njegovo precej napolnjeno denarnico. Ko je gostilno zapustil, šla sta za njim in civilist ga je vprašal, če ne bi hotel svoje suknje z njegovo zamenjati, nakar še naj plača 40 kron. Ko je kmet pritrdil, sta mu rekla naj svojo suknjo sleče, da lahko poskusi drugo. Kmet je suknjo slekel, sleparja pa sta mu jo iztrgala iz rok in zbežala. Obkradeni kmet je v prvem trenutku ostal kakor okamenel, potem pa je začel glasno kričati. V ukradeni suknji nahajalo se je čez 4000 kron denarja. Še v isti noči posrečilo se je vojaka vjeti. Imenuje se Frass in pripada rekonvalescentnem oddelku. Našlo se je pri njem denarnico z 4800 kronami.

Času primerna tatvina. Iz Celja se nam poroča: Pred nekaterimi dnevi slišala je posestnica Jamnišek v Ostrošni po noči med 1. in 2. uro na okno trkati, medtem ko je nekdo zaklical: „Odprite, vojaška patrolja je tukaj!“ Jamnišek pa ni odprla. Ali kmalu na to je stopila vojaška patrolja v sobo; vlomila je hišne vrata. Pred njeno posteljo je stal neki feldvebel z revolverjem v eni in svetiljko v drugi roki. Dva cugsfi-

rerja sta pa stala za njim. Feldvebel je rekel, da so prišli iskat dezerterja imenom Ogrinc. Jamnišek je mislila, da ima v resnici vojaško patroljo pred seboj in je spremljala feldvebla na podstrežje. Onadva pa sta ostala spodaj. Medtem ko je feldvebel nekaj časa na podstrežju preiskaval, zaklical je eden spodaj ostalih: „Tukaj beži nekdo skozi vrt!“ Feldvebel se je podal urno dol in vsi trije so zbežali skozi vrt in se niso več vrnili. Ko je drugi dan Jamnišek svojo omaro preiskala, je opazila, da ji je izginilo 1400 kron, katere je imela v neki skatliji med perilom shranjene. Nekaj dni pred tem je bil v resnici vojak z imenom „Ogrinc“ nekoliko časa pri njej in jo prosil, naj mu perilo pere. To je storil sicer zato, da se o njenih rečeh bolj natanko informira. Orožniškemu stražmojstru se je po poizvedbah posrečilo, tatove dognati. Ti so dezertier infanterist Stefan Petrovič od 87. regimenta in dezertierja infanterista Jakob Vogrinc in Rudolf Vozelj. Do sedaj se jih še ni moglo aretirati.

Nevarni vlomilci. Maribor, 22. aprila. Ko se je zasebnica Marija Heumayer včeraj popoldan ob pol 3. uri iz sprehoda vrnila, našla je svoje stanovanje v Bismarck-ulici števil. 18 popolnoma zaklenjeno. Komaj pa je odprla vrata, skočila sta iz stanovanja dva moža, ki sta jo ob tla vrgla in pobegnili. Med begom še sta en zavoj ukradenih reči proč vrgla. V stanovanju je bilo vse premetano in ukradene so bile dragocenine, denar in druge reči v vrednosti kakih 5000 kron, med temi en navratnik iz belih perl (vrednost 1000 kron), 1 par brilantnih uhanov (vrednost 500 K), zlata damska ura, zlati napestnik (vrednost 300 kron) in ena vojno-zavarovalna obližnica čez 2000 kron. Kljub klicem gospe Heumayer po pomoči ni bilo dovolj ljudi, ki bi vlomilca zasledovali. Pol ure pozneje posrečilo se je pa nadstražniku Hugo Karner enega teh vlomilcev zaslediti. Ta je leta 1895 na Dunaju rojen in v Hopron na Ogrsko pristojni Juri Schreier, strojnik. Pri njemu našel se je še del ukradenih reči. Drugi vlomilec je še na begu in se baje zove Johan Schemmer iz Dunaja. Obadva prišla sta dne 19. t. m. iz Gradca in sta imela pri sebi vojni listek Gradec-Krumpendorf. Gre se torej za vlomilce, ki potujejo, izvršujoč vlome, od mesta do mesta. V eni gostilni, kjer sta prenočila, prodala sta tudi dve svileni bluzi.

Strela udarila je dne 1. t. m. ob 4. uri popoldne v posestnico Nežo Strumberger pri Sv. Vidu pri Ptujju. Nesrečnica ostala je na mestu mrtva. Ta slučaj je tudi tembolj tragičen, ker je lansko leto ponesrečil tudi njen mož in je sedaj ostala samo 12 letna deklica brez staršev, a posestvo brez gospodarja.

Baron Burian.

Kakor smo že v zadnji številki poročali, imenoval je cesar za namestnika odstopivšega

Freiherr von Burian

ministra grofa Czernina sedaj barona Štefana Buriana v Czerninovo kot ministra cesarske in kraljeve hiše ter zunanjih zadev, katerega sliko danes prinašamo.

Koroške vesti.

V šali — ustrelen. Klagenfurt, 13. aprila. Včeraj igrali so se na dvorišču kershofenceste 29 nadučiteljeva sina Andreja in Herbert Klein, ter neki petnajstletni deček Ferdinand Kramer. Nakrat je pategnil Kramer iz žepa revolver in je zaklical: „Mir, ali —!“ proti Herbertu Kleinu. V tem trenutku je padel strel in Klein se zgrudil, v vrat zadet, na tla. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je kmalu po dohodu umrl. Ko je Kramer videl to nesrečo, je zbežal.

Železniška nesreča. Iz Celovca se nam piše: 17. t. m. je tvorni vlak južne železnice števil. 493 pri postaji Spital na Dravi izskočil, nakar sta se obe lokomotivi in polnoma vozovje čez visoko pobočje preuknili in popolnoma porušili. Pet oseb je ostalo mrtev, eden je bil zelo težko in eden lahko ranjen. Težko ranjeni je tičal tako med razvalinami, da so mu morali eno nogo odžagati, da ga iz tega položaja rešijo. Prinesli so ga v Beljak v bolnišnico, kjer je nesrečnež vsi svojih ran izdihnil. Nepravo ogibalšče in slaba razsvetljava sta baje vzrok nesreče.

Razno.

Odbor, ki priredi avdijenco ob presvitlega cesarja, je pod vodstvom okrajnega načelnika Orniga enem neumerno na to deloval, da se okraju tudi v gospodarskem oziru kolikor mogoče pomaga. Posrečilo se nam je tudi, da smo dobili iz Ogrskega pod največjimi težavami 50 vagonov krmilne slame. Le ta se bode po primeru cen razdelila med naše kmetovalce. Naznanila se sprejema v pisarni „Štajerca“ v Ptujju.

Splošna revkizicija. K.-B. poroča: Preskrba s kruhom in moko je vsled okolščine, da so množine, ki so jih dobili potom nakupa v notranjosti države, močno padle in so tudi rumunske zaloge skoraj izčrpane, je postala tako težavna, da je bilo do dohoda dovozov iz Ukrajine, s katerimi moremo računati, šele koncem maja, treba izdati odredbe, ki bodo omogočile, da se množine žita, ki so potrebne za splošno preskrbo, pokrijejo z domačo produkcijo. V državnem zakoniku je izšla odredba celokupnega ministerstva, ki pooblašča vlado, da rekvirira za preskrbo prebivalstva neobhodno potrebno množino žita in moke pri poljedelcih tudi iz zalog, ki so jim bile po doslej veljavnih predpisih paščene. Ker bodo vsled te odredbe vzete zaloge, ki so bile določene za lastno potrebo, je umevno, da se poljedelci z višjimi prevzemnimi cenami deloma odškoduje. Pšenico in rž bodo plačevali po 15 kron za 100 kg dražje kot doslej, ječmen po 13 kron in koruzo po 12 kron dražje. Moka se vsled tega ne bode podražila.

„Vojak ga je dal, vojak ga je vzel.“ Iz Kremsiera se nam poroča: Pred tukajšnjim železniškim predalcem stiskala se je pred kratkim množica popotnikov, da bi prišel vsak do svojega voznega listka, med temi tudi neka mlada žena z dojenčkom v naročju. Žena je hotela baje hitreje k predalcu priti in je prosila vojaka, ki se je peljal ravnano na dopust, naj bode tako ljubeznjiv in ji drži otroka, dokler se ne vrne z listekom. Vojak je vzel otroka in je čakal potrpežljivo na mater. Pa prostor se je bil od ljudstva že skoraj izpraznil, brez da bi se mati prikazala. Potem še le je bilo vojaku jasno, da je mati otroka zapustila. Podal se je na okrajno glavarstvo, kjer pa ni imel uspeha. Ker je dojenček zelo kričal, se je vojak odločil, da ga previje. Pri tem je našel notri en listek s sledečim stavkom: „Vojak ga je dal, vojak ga je vzel.“ Vojaku se je otrok usmili in vzel ga je seboj na svoj dom.